

InHort
SKIERNIEWICE

**Instytut Ogrodnictwa
Zakład Pszczelnictwa w Puławach**
ul. Kazimierska 2, 24-100 Puławy
www.opisik.pulawy.pl

Sektor pszczelarski w Polsce w 2015 roku

Autor:
Piotr Semkiw
Zakład Pszczelnictwa w Puławach
e-mail: piotr.semkiw@man.pulawy.pl

Puławy 2015

Opracowanie przygotowano w ramach Zadania 4.3 pt. „Doskonalenie technologii pasiecznych w kontekście występowania i eliminacji niekorzystnych czynników, uwarunkowań ekonomicznych i jakości produktów pszczelich” realizowanego w Programie Wieloletnim Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach. Wykonane w 2015 roku badania pozwoliły na zebranie i analizę danych dotyczących sektora pszczelarskiego w Polsce w zakresie:

- liczby rodzin pszczelich,
- napszczelenia – liczby rodzin przypadających na 1 km²,
- liczby pszczelarzy oraz struktury pasiek,
- struktury wiekowej pszczelarzy,
- produkcji miodu,
- cen miodu oraz struktury sprzedaży,
- kosztów produkcji,
- handlu zagranicznego na rynku miodu,
- strat rodzin pszczelich po zimowaniu i w sezonie pszczelarskim.

Materiał do badań stanowiły dane uzyskane z:

- rejestrów prowadzonych przez Inspekcję Weterynaryjną,
- 64 ankiet z organizacji pszczelarskich zebranych przez Agencję Rynku Rolnego w ramach realizacji mechanizmu „Wsparcie rynku produktów pszczelich” w sezonie 2014/2015,
- Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Departamentu Rynków Rolnych,
- własnych opracowań.

1. Liczba rodzin pszczelich

Z rejestrów prowadzonych przez Inspekcję Weterynaryjną wynika, że liczba rodzin pszczelich w Polsce wg stanu na październik 2015 roku wynosiła 1 448 242 (tab.1). W porównaniu do roku 2014 w skali całego kraju w ewidencji weterynaryjnej przybyło ok. 62 tys. rodzin pszczelich (wzrost o ok. 4,5%). Najwięcej rodzin pszczelich wykazanych było w województwie lubelskim – 186,4 tys., najmniej w województwie podlaskim – 37,3 tys.

Najwięcej rodzin pszczelich, bo ok. 526 tys. znajdowało się w pasiekach o wielkości od 21 do 50 uli, a w pasiekach małych (nie przekraczających 20 pni) było ok. 442 tys. rodzin pszczelich. W pasiekach zaliczanych do działów specjalnych produkcji rolnej (pow. 80 rodzin) użytkowanych było ok. 198,5 tys. rodzin pszczelich, zaś w pasiekach zawodowych (wg definicji określonej w rozporządzeniu Komisji (WE) Nr 917/2004 liczących powyżej 150 pni) zarejestrowanych było ok. 88 tys. rodzin pszczelich z czego ok. 40% w pasiekach powyżej 300 uli.

Tabela 1. Liczba rodzin pszczelich w odniesieniu do struktury pasiek

Województwo	Struktura pasiek (liczba rodzin pszczelich)								Łączna liczba rodzin pszczelich
	do 5	od 6 do 10	od 11 do 20	od 21 do 50	od 51 do 80	od 81 do 150	od 151 do 300	pow.301	
Lubelskie	2117	12829	31089	71133	46053	13077	7432	2663	186393
Warmińsko - mazurskie	699	4188	13215	42945	39142	18676	8692	9220	136777
Podkarpackie	2483	13416	28702	50266	25988	9235	4229	350	134669
Małopolskie	6241	19338	28056	43618	16142	5664	3282	3810	126151
Wielkopolskie	3227	10619	21073	40898	22941	10099	4987	1200	115044
Mazowieckie	2887	12412	23853	40910	18028	6583	3159	780	108612
Dolnośląskie	1694	6987	17082	36222	20051	11454	7028	7612	108130
Zachodniopomorskie	1009	4326	10996	33218	19264	8480	2668	1184	81145
Śląskie	6586	14621	20764	21393	6159	1853	1190	0	72566
Kujawsko - pomorskie	1280	5599	12885	28748	12916	5665	2220	430	69743
Łódzkie	2682	9608	18258	23990	7428	1586	1087	372	65011
Świętokrzyskie	1257	5987	11584	22872	14321	6344	1520	1090	64975
Pomorskie	891	3724	8867	21410	10075	3428	3040	2710	54145
Lubuskie	908	3620	7990	19218	9592	3041	840	2600	47809
Opolskie	1513	5056	8729	12728	7660	2442	550	1100	39778
Podlaskie	683	3351	7286	16362	5748	2854	1010	0	37294
Ogółem	36157	135681	270429	525931	281508	110481	52934	35121	1448242

2. Napszczenie – liczba rodzin pszczelich przypadających na 1 km²

W zależności od regionu kraju, a przede wszystkim ze względu na warunki użytkowe i tradycje chowu pszczół, występuje bardzo duże zróżnicowanie liczby rodzin pszczelich przypadających na 1 km² powierzchni.

W 2015 roku na 1km² przypadało przeciętnie 4,6 rodzin pszczelich (ryc.1). Największe napszczenie (8,3 pnie) stwierdzono dla województwa małopolskiego, a najmniejsze (1,8) dla województwa podlaskiego. W zasadzie Podlasie, Polska centralna (woj. mazowieckie) oraz Pomorze były regionami o najmniejszym zagęszczeniu rodzin pszczelich. W południowo – wschodniej części Polski napszczenie było znacznie wyższe.

Ryc. 1. Liczba rodzin pszczelich przypadających na 1 km².

3. Liczba pszczelarzy i struktura pasiek

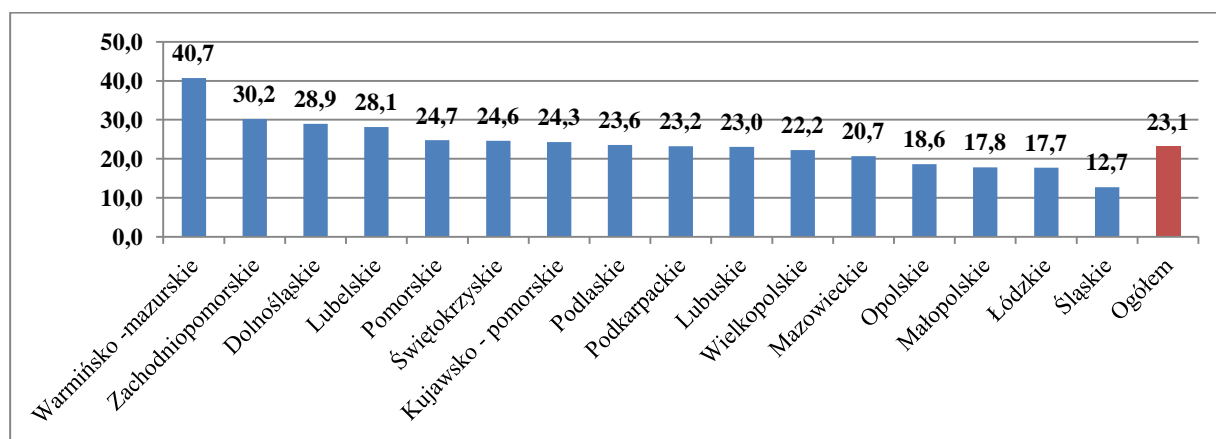
W porównaniu do ubiegłego roku liczba zarejestrowanych osób prowadzących gospodarstwa pasieczne zwiększyła się o ok. 8% i wyniosła 62 575 (tab.2). Według danych Inspekcji Weterynaryjnej najwięcej pszczelarzy było w województwie małopolskim (ok. 7 tys.) i lubelskim (ok. 6,6 tys.) a najmniej w podlaskim (ok. 1,6 tys.).

Pasieki małe, liczące do 20 pni, posiadało ok. 42 tys. pszczelarzy. Większe pasieki (od 21 do 80 rodzin pszczelich) należały do ok. 19,3 tys. pszczelarzy. Pasieki, klasyfikowane jako działły specjalne produkcji rolnej (ponad 80 uli) były w posiadaniu ok. 1,3 tys. producentów.

Tabela 2. Liczba pszczelarzy w odniesieniu do struktury pasiek

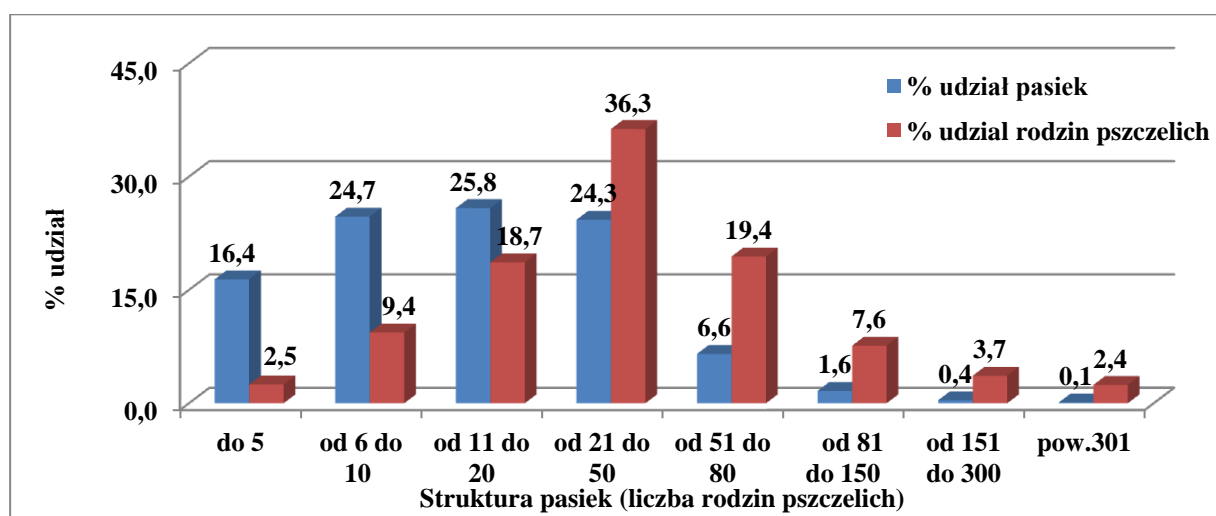
Województwo	Struktura pasiek (liczba rodzin pszczelich)								Liczba pszczelarzy łącznie
	do 5	od 6 do 10	od 11 do 20	od 21 do 50	od 51 do 80	od 81 do 150	od 151 do 300	pow.301	
Małopolskie	1569	2218	1692	1285	237	53	15	6	7075
Lubelskie	554	1430	1829	2005	651	119	34	5	6627
Podkarpackie	648	1495	1711	1456	378	86	21	1	5796
Śląskie	1906	1741	1272	667	91	17	6	0	5700
Mazowieckie	805	1454	1443	1201	264	63	15	2	5247
Wielkopolskie	1080	1192	1253	1199	334	97	23	3	5181
Dolnośląskie	440	786	1013	1048	295	104	34	17	3737
Łódzkie	636	1065	1087	742	113	16	6	1	3666
Warmińsko -mazurskie	158	463	764	1180	558	180	42	14	3359
Kujawsko - pomorskie	392	639	765	823	192	53	11	1	2876
Zachodniopomorskie	264	481	651	910	285	79	14	3	2687
Świętokrzyskie	371	669	694	638	205	57	7	3	2644
Pomorskie	437	421	519	612	146	32	15	7	2189
Opolskie	509	581	533	372	112	22	3	2	2134
Lubuskie	316	459	513	598	152	29	4	4	2075
Podlaskie	186	377	432	471	86	25	5	0	1582
Ogółem	10271	15471	16171	15207	4099	1032	255	69	62575

W 2015 roku średnia pasieka w kraju liczyła ok. 23 pni pszczelich. Największe gospodarstwa pasieczne występowały na terenie województwa warmińsko – mazurskiego, a przeciętna pasieka w tym regionie liczyła ok. 41 rodzin pszczelich (ryc.2). Średnio ok. 30 uli posiadali pszczelarze z województwa zachodniopomorskiego, a niewiele mniejsze pasieki położone były na Dolnym Śląsku i Lubelszczyźnie. Porównywalne obsadą do średniej krajowej znajdowały się na Podlasiu, Podkarpaciu i w województwie lubuskim. Najmniejsze pasieki (przeciętnie ok. 13 uli) znajdowały się na Śląsku.

Ryc. 2. Średnia wielkość pasiek.

Szczegółowa struktura pasiek przedstawiona na rycinie 3 zwraca uwagę na duże rozdrobnienie krajowego pszczelarstwa. Około 67% ogólnej liczby pasiek nie posiadało więcej niż 20 rodzin pszczelich, a w przypadku województwa śląskiego udział pasiek małych wynosił ok. 86%. Również wysoki odsetek takich pasiek odnotowano w województwie małopolskim (77,4%) oraz na Mazowszu (70,6%). Pasieki średnie, a więc od 21 do 50 rodzin pszczelich stanowiły ok. ¼ wszystkich pasiek w Polsce, aczkolwiek charakterystyczny jest fakt, iż tej grupie znajdowało się ponad 36% ogółu rodzin pszczelich. W skali kraju tej wielkości gospodarstwa pasieczne dominowały w województwie warmińsko – mazurskim i zachodniopomorskim, odpowiednio 35,1 i 33,9% ogółu. Pasieki o obsadzie od 51 do 80 pni stanowiły 6,6%, a pasieki towarowe, czyli powyżej 80 rodzin to ok. 2,1% wszystkich.

Ryc. 3. Struktura pasiek w Polsce i procentowy udział rodzin pszczelich w poszczególnych wielkościach pasiek.

Pszczelarzy zawodowych tj. posiadających ponad 150 rodzin pszczelich było 324 (tab.3). Najwięcej pasiek profesjonalnych zlokalizowanych było w województwie warmińsko – mazurskim (56), dolnośląskim (51) i lubelskim (39), najmniej w województwie opolskim (5), podlaskim (6) i śląskim (7). Średnia wielkość pasieki profesjonalnej wynosiła ok. 272 uli. Ze względu na liczbę uli, największe pasieki znajdowały się w woj. lubuskim (średnio 430 uli), najmniejsze w śląskim i podlaskim (ok.200 pni).

Pszczelarze zawodowi posiadali ok. 88 tys. rodzin pszczelich (6,1% ogólnej liczby). Największy procentowy udział rodzin w pasiekach zawodowych w porównaniu do pozostałych był w województwie dolnośląskim (13,5%) i warmińsko – mazurskim (13,1%), najmniejszy zaś w woj. śląskim (1,6%).

Tabela 3. Charakterystyka pszczelarstwa zawodowego

Województwo	Liczba pasiek zawodowych	Liczba rodzin pszczelich w pasiekach zawodowych	% rodzin pszczelich w pasiekach zawodowych w porównaniu do pozostałych	Średnia wielkość pasieki zawodowej
Warmińsko - mazurskie	56	17912	13,1	319,9
Dolnośląskie	51	14640	13,5	287,1
Lubelskie	39	10095	5,4	258,8
Wielkopolskie	26	6187	5,4	238,0
Podkarpackie	22	4579	3,4	208,1
Pomorskie	22	5750	10,6	261,4
Małopolskie	21	7092	5,6	337,7
Mazowieckie	17	3939	3,6	231,7
Zachodniopomorskie	17	3852	4,7	226,6
Kujawsko - pomorskie	12	2650	3,8	220,8
Świętokrzyskie	10	2610	4,0	261,0
Lubuskie	8	3440	7,2	430,0
Łódzkie	7	1459	2,2	208,4
Śląskie	6	1190	1,6	198,3
Opolskie	5	1650	4,1	330,0
Podlaskie	5	1010	2,7	202,0
Ogółem	324	88055	6,1	271,8

4. Struktura wiekowa pszczelarzy

Według danych uzyskanych od organizacji pszczelarskich (64 organizacje zrzeszające ok. 39 tys. pszczelarzy i ok 1,05 mln. rodzin pszczelich) większość pszczelarzy to osoby w średnim wieku i starsi (tab. 4). Od lat największą grupę wśród pszczelarzy stanowią producenci w wieku od 51 do 65 lat, więc również i w bieżącym roku ich udział był najwyższy i wyniósł ok. 35,4%. Prawie 1/3 to osoby w wieku ponad 65 lat. Najmniej liczną grupą były osoby wieku do 35 lat, a ich udział sięgał 12,1%. Nieco ponad 22% stanowili pszczelarze w wieku od 36 do 50 lat.

Procentowy udział pszczelarzy młodych był najwyższy w pasiekach o liczbie rodzin pszczelich od 11 do 20 i wyniósł 3,65% ogółu pszczelarzy. Także w przypadku producentów z drugiej, trzeciej i czwartej kategorii wiekowej ich procentowy udział był najwyższy w pasiekach liczących od 11 do 20 pni. Zwraca także uwagę fakt, że udział pszczelarzy w wieku powyżej 65 lat w porównaniu do pozostałych grup wiekowych jest najniższy w pasiekach powyżej 150 pni, a najwyższy (ok. 9,5%) w pasiekach nieprzekraczających 10 uli.

Tabela 4. Struktura wiekowa pszczelarzy (%) w odniesieniu do struktury pasiek

Struktura pasiek (liczba rodzin pszczelich)	Wiek pszczelarzy (lata)			
	do 35	od 36 do 50	od 51 do 65	powyżej 65
do 5	1,73	2,52	3,18	3,40
od 6 do 10	1,89	3,27	5,36	6,08
od 11 do 20	3,65	6,87	11,04	9,74
od 21 do 50	3,08	6,32	10,75	8,22
od 51 do 80	1,39	2,37	3,97	2,39
od 81 do 150	0,28	0,75	0,70	0,38
od 151 do 300	0,07	0,08	0,35	0,06
powyżej 300	0,01	0,02	0,08	0,01
Struktura wiekowa	12,10	22,21	35,42	30,27

5. Produkcja miodu

W oparciu o zebrane od organizacji pszczelarskich dane, produkcja miodu wyniosła ok. 22 tys. ton (tab. 5). W porównaniu do roku ubiegłego zbiory miodu były wyższe o ok. 8 tys. ton. Średnia ilość miodu odwirowana z jednej rodziny pszczelej wynosiła ok. 19 kg. Najmniejszą wydajność miodu z ula (12,8 kg) uzyskali pszczelarze z województwa pomorskiego, najwyższą zaś (27,5 kg) producenci z województwa małopolskiego. Najwięcej miodu (ok. 3050 ton) wyprodukowano na Lubelszczyźnie, zaś najmniej w województwie podlaskim (ok. 382 tony). W 8 województwach średnie zbiory miodu były niższe od średniej krajowej.

Tabela 5. Produkcja miodu w kraju i w poszczególnych województwach

Województwo	Zakres (kg)	Średnio z 1 rodz. pszczelej (kg)	Produkcja miodu (tony)*
Lubelskie	od 15,5 do 21	18,1	3048,1
Podkarpackie	od 21 do 50	25,1	2650,6
Małopolskie	od 20 do 40	27,5	2559
Warmińsko - Mazurskie	od 18 do 37,5	20,4	2253,9
Wielkopolskie	od 12,5 do 23,5	20,1	1919,9
Mazowieckie	od 10 do 25	20,4	1721,3
Zachodniopomorskie	od 10 do 23	19,7	1252,2
Kujawsko - Pomorskie	od 12 do 27,2	20,4	1155,4
Dolnośląskie	od 9 do 25	14,8	1071
Świętokrzyskie	od 10 do 18	16,0	816,0
Łódzkie	od 13 do 18	15,3	783,7
Lubuskie	od 18 do 21	19,6	766,4
Śląskie	od 11 do 15,4	14,3	700,5
Pomorskie	od 12 do 23	12,8	542,1
Opolskie	----	13,3	436,2
Podlaskie	od 12 do 15	13,1	381,7
Ogółem	od 9 do 40	19,0	22057,7

*obliczona w oparciu o średnią produkcję miodu wykazaną przez organizacje pszczelarskie i liczbę rodzin pszczelich zarejestrowanych w Inspekcji Weterynaryjnej w październiku 2014 roku, skorygowana o wysokość strat zimowych (2014/2015) i strat w trakcie sezonu w 2015 roku.

6. Ceny miodu i struktura sprzedaży

Wyższa niż w roku ubiegłym produkcja miodu nie spowodowała spadku cen tego produktu w skupie hurtowym. Za kilogram miodu wielokwiatowego i rzepakowego skupujący płacili od 10 – 12 zł (tab. 6). Miody akacjowe, lipowe i gryczane uzyskiwały średnią cenę na poziomie ok. 16 zł/kg. Miody rzadziej produkowane, spadziowy ze spadzi iglastej i wrzosowy skupowano za kwoty dużo wyższe, odpowiednio 25 i 35 zł/kg. Istotne znaczenie przy tej formie sprzedaży miała jakość miodu. Wysoka zawartość pyłku przewodniego w przypadku odmianowych miodów nektarowych czy wysoka przewodność elektryczna w miodach spadziowych, wpływały na uzyskiwanie wyższych cen sprzedaży.

W ramach sprzedaży bezpośredniej najtańsze miody rzepakowe kosztowały średnio 22 zł/kg, a nieznacznie droższe (ok. 23 zł/kg) były miody wielokwiatowe. Spośród odmian letnich, najdroższy był miód gryczany (28zł/kg), natomiast zbliżone ceny uzyskiwał miód akacjowy i lipowy (ok. 26 zł). Wyższa w stosunku do lat ubiegłych podaż miodu spadziowego ze spadzi iglastej spowodowała spadek cen tego produktu do poziomu 32,6 zł/kg. Średnia cena 1 kg miodu wrzosowego w sprzedaży bezpośredniej wynosiła prawie 45 zł.

Spośród wszystkich form dystrybucji miodu najwyższe ceny odnotowano w sprzedaży detalicznej. Różnice w porównaniu do cen w sprzedaży bezpośredniej wynosiły od ok. 0,4 zł/kg (miód wielokwiatowy) do nawet 25 zł/kg w przypadku miodu wrzosowego.

Według danych z organizacji pszczelarskich podstawowym kanałem zbytu miodu była sprzedaż bezpośrednia, która stanowiła 79% całkowitej produkcji. Pszczelarze do punktów skupu skierowali 12,0% uzyskanego miodu, a w ramach handlu detalicznego sprzedali 8,9% miodu. Na potrzeby przemysłu trafiło ok. 0,1% całkowitej produkcji.

Tabela 6. Ceny miodu (zł/kg) w sprzedaży bezpośredniej, w skupie hurtowym i w handlu detalicznym w okresie IX-XI 2015 roku

Odmiany miodu	Sprzedaż bezpośrednia			Sprzedaż do punktów skupu			Sprzedaż detaliczna		
	min	max	średnio	min	max	średnio	min	max	średnio
Miód wielokwiatowy	14,0	35,0	22,8	10,0	12,0	11,5	17,0	35,0	23,2
Miód rzepakowy	13,0	33,0	21,2	10,0	12,0	11,1	20,0	27,5	22,7
Miód akacjowy	18,0	35,0	26,0	16,0	17,0	16,5	25,0	42,5	31,3
Miód lipowy	18,0	36,7	25,5	14,0	17,0	16,0	20,5	42,5	29,4
Miód gryczany	18,0	40,0	28,0	14,0	17,5	16,1	19,3	42,5	30,3
Miód spadziowy ze spadzi iglastej	23,0	40,0	32,6	20,0	29,0	24,8	33,0	57,5	42,7
Miód spadziowy ze spadzi liściastej	20,0	42,6	28,7	14,0	17,0	15,0	25,0	42,5	30,6
Miód wrzosowy	35,0	60,0	44,6	30,0	40,0	35,0	60,0	87,9	69,8

7. Koszty produkcji

W zależności od typu pasiek występuje zróżnicowanie kosztów produkcji, aczkolwiek ich poziom zarówno w pasiekach amatorskich czy też towarowych w przeliczeniu na 1 rodzinę pszczelą od lat jest jednak wysoki.

W 2015 roku w pasiekach towarowych koszty ogółem (stałe i zmienne) wynosiły 318 zł, a w pasiekach mniejszych (amatorskich) były o 68,5 zł. niższe (tab.7). Koszty stałe w pasiekach amatorskich stanowiły ok. 16,8% ogółu kosztów, a w pasiekach towarowych sięgały prawie 22%. Spośród kosztów zmiennych (w obu typach pasiek) największe były koszty pracy. W pasiekach amatorskich koszty zimowego dokarmiania rodzin, a w pasiekach towarowych koszty transportu stanowiły najważniejszą składową wśród kosztów zmiennych. Należy zauważyć, że głównie za sprawą niższych cen cukru i paliw nieznacznie obniżyły się koszty funkcjonowania pasiek w odniesieniu do 2014 roku.

Tabela 7. Kalkulacja najważniejszych kosztów produkcji na 1 rodzinę pszczelą w zł. (wg cen w 2015 r.)

Wyszczególnienie kosztów		Typ pasiek			
		Amatorskie	Udział (%)	Towarowe	Udział (%)
Koszty stałe	Amortyzacja uli	35	14,0	35	11,0
	Amortyzacja sprzętu	7	2,8	14	4,4
	Amortyzacja pracowni	–		15	4,7
	Dzierżawa pasieczysk	–		5	1,6
	Suma	42	16,8	69	21,7
Koszty zmienne	Pokarmy	32	12,8	32	10,1
	Węza	10	4,0	12	3,8
	Matki pszczele	20	8,0	30	9,4
	Leki	15	6,0	15	4,7
	Transport	14,5	5,8	48	15,1
	Energia elektryczna	10	4,0	20	6,3
	Praca	100	40,1	80	25,2
	Materiały i inne	6	2,4	12	3,8
	Suma	207,5	83,2	249	78,3
Koszty ogółem	249,5	100	318	100	

8. Handel zagraniczny na rynku miodu

Polska od wielu lat importuje duże ilości miodu, a tendencja ta ma charakter rosnący. Co ważne nie maleje także eksport tego produktu na zagraniczne rynki zbytu, jednakże na przestrzeni lat nie zmieniło się saldo, które pozostaje ujemne.

W 2014 roku, import miodu do kraju wyniósł ok. 22,6 tys. ton, a średnia cena zapłacona za zagraniczny miód oscylowała na poziomie ok. 1,9 EUR/kg (tab.8). W tym samym czasie wolumen eksportu wyniósł 15,3 tys. ton o wartości ok. 38,7 mln EUR (średnio

2,5 EUR/kg). W porównaniu do 2013 roku wolumen importu zwiększył się o ok. 13,1%, zaś eksportu o ok. 36,5%.

W pierwszych 9 miesiącach 2015 roku wyeksportowano z kraju ponad 7,2 tys. ton miodu zaś import wyniósł prawie 14 tys. ton (tab. 8). W tym okresie najwięcej miodu z Polski sprzedawano na rynkach UE, a głównym odbiorcą były Niemcy (ok. 1,9 tys. ton miodu) i Francja (1,03 tys. ton) (tab. 9). Poza Europą miód z Polski trafił też do Arabii Saudyjskiej (ok. 96 ton) i do Stanów Zjednoczonych Ameryki (ok. 56 ton). Najwięcej miodu przywieziono do Polski z Chin i Ukrainy – łącznie ok. 11,3 tys. ton (tab.10). Przeciętnie za kg importowanego do kraju miodu płacono 2,2 EUR, zaś firmy eksportujące otrzymywały średnio 2,8 EUR/kg.

Tabela 8. Handel zagraniczny na rynku miodu

Okres	Eksport		Import		Saldo (eksport - import)
	Wolumen (tony)	Wartość (tys. EUR)	Wolumen (tony)	Wartość (tys. EUR)	Wartość (tys. EUR)
2014 rok	15 356,4	38 757,8	22 686,9	42 502,1	-3 744,3
I - IX 2015 rok	7 274,5	20 727,5	13 949,6	30 847,6	-10 120,1

Tabela 9. Eksport miodu – główne kraje przeznaczenia, wartości i ilości (I – IX 2015r.).

Kraj przeznaczenia	Wartość (tys. EUR)	Masa (t)	Cena (EUR/kg)
	A	B	A/B
Niemcy	5367,5	1939,4	2,8
Francja	2944,0	1035,1	2,8
Hiszpania	2869,0	1019,5	2,8
Włochy	2628,0	899,9	2,9
Rumunia	1011,0	537,4	1,9
Dania	912,2	334,0	2,7
Wielka Brytania	1039,9	268,6	3,9
Słowacja	408,1	189,3	2,2
Belgia	482,4	185,1	2,6
Grecja	608,7	183,8	3,3
Bulgaria	347,1	159,5	2,2
Arabia Saudyjska	592,4	95,7	6,2
Irlandia	243,3	72,1	3,4
Austria	216,1	71,5	3,0
Niderlandy	171,8	61,4	2,8
USA	250,6	55,7	4,5
Litwa	81,6	41,1	2,0
Węgry	92,1	31,7	2,9
Inne	461,8	93,6	4,9
Razem	20727,5	7274,5	2,8

Tabela 10. Import miodu – główne kraje pochodzenia, wartości i ilości (I – IX 2015r.).

Kraj pochodzenia	Wartość (tys. EUR)	Masa (t)	Cena (EUR/kg)
	A	B	A/B
Chiny	9400,0	6040,8	1,6
Ukraina	10698,7	5314,6	2,0
Bulgaria	2418,1	760,9	3,2
Rumunia	2104,2	584,9	3,6
Niemcy	1641,7	382,9	4,3
Moldowa	599,4	184,4	3,3
Hiszpania	666,1	134,3	5,0
Argentyna	385,2	97,8	3,9
Tajlandia	211,8	95,4	2,2
Litwa	383,1	89,8	4,3
Kuba	187,4	54,3	3,5
Francja	178,0	34,8	5,1
Łotwa	99,4	23,2	4,3
Dania	52,5	23,1	2,3
Nowa Zelandia	1365,8	22,8	60,0
Inne	456,1	105,7	5,5
Razem	30847,6	13949,6	2,2

9. Straty rodzin pszczelich

Na podstawie danych od organizacji pszczelarskich średnie straty rodzin pszczelich ocenione po zimowaniu (odnotowane wiosną 2015 r.) w skali całego kraju wyniosły 17,2% (tab.11). Oznacza to, że w trakcie zimy 2014/2015 zginęło ponad 230 tys. rodzin pszczelich. Najwyższe procentowe straty rodzin pszczelich po zimowaniu ponieśli pszczelarze z województwa dolnośląskiego (29,8%), śląskiego (25,6%) i małopolskiego (23,3%). Najniższe straty rodzin pszczelich stwierdzono w województwie lubelskim (4,5%).

W trakcie sezonu pszczelarskiego pszczelarze z 14 – stu województw zgłosili do związków pszczelarskich przypadki ostrych zatruc lub podtruc rodzin pszczelich, głównie na plantacjach rzepaku (ozimego lub jarego) i uprawach sadowniczych. Łączna liczba rodzin pszczelich, która uległa ostremu zatruciu w skali całego kraju wyniosła ok. 1,2 tys. Podtrucia dotknęły prawie 3 tys. rodzin pszczelich. W województwie lubuskim i łódzkim brak było oficjalnych zgłoszeń strat rodzin pszczelich w trakcie sezonu pszczelarskiego.

Tabela 11. Straty rodzin pszczelich w trakcie zimowania i sezonu pszczelarskiego

Województwo	Szacunkowe straty rodzin pszczelich w trakcie zimowania (w %)		Straty rodzin pszczelich w trakcie sezonu pasiecznego
	Zakres	Średnio	Liczba rodzin (rodzaj uprawy)
Dolnośląskie	od 20 do 40	29,8	42 (podtrucie - rzepak oz.)
Kujawsko - Pomorskie	od 10 do 25	15,9	90 (ostre zatrucie - rzepak oz., sady, gorczyca)
Lubelskie	od 4 do 5	4,5	255 (ostre zatrucie - rzepak oz.) 600 (podtrucie - sady, krzewy jagodowe)
Lubuskie	od 18,5 do 25	21,6	Brak zgłoszeń
Łódzkie	od 10 do 15	12,6	Brak zgłoszeń
Małopolskie	od 15 do 30	23,3	15 (podtrucie - tytoń, bób)
Mazowieckie	od 4 do 20	12,3	50 (ostre zatrucie - sady) 110 (podtrucie - sady, rzepak oz.)
Opolskie	----	20,0	150 (ostre zatrucie - rzepak oz.)
Podkarpackie	od 5 do 25	19,9	(podtrucie - sady)
Podlaskie	od 0,5 do 28	16,1	38 (podtrucie - kwitnące chwasty w owsie)
Pomorskie	od 20 do 21	20,9	179 (ostre zatrucie - rzepak oz.)
Śląskie	od 15 do 35	25,6	160 (ostre zatrucie - rzepak oz.)
Świętokrzyskie	od 12 do 15	14,2	1100 (podtrucie - rzepak oz.)
Warmińsko - mazurskie	od 6 do 25	15,1	107 (podtrucie - rzepak oz.)
Wielkopolskie	od 10 do 35	16,9	290 (ostre zatrucie - rzepak oz., facelia) 806 (podtrucie - rzepak oz. i inne uprawy)
Zachodniopomorskie	od 12 do 30	17,6	30 (podtrucie - rzepak oz.)
Ogółem	od 0,5 do 40	17,2	1174 - ostre zatrucia, 2848 - podtrucie

10. Podsumowanie

Początek sezonu pszczelarskiego w 2015 roku charakteryzował się bardzo wysokimi stratami zimowymi. Według szacunków, zimy nie przeżyło ponad 230 tys. rodzin pszczelich. W województwie dolnośląskim spadła prawie co trzecia rodzina pszczela, a w śląskim co czwarta. Dotkliwe straty odnotowano także w Małopolsce, w województwie lubuskim, na Pomorzu i Podkarpaciu. Na terenie pozostałych województw procentowe straty były niewiele niższe. Jedynie na Lubelszczyźnie można je uznać za rzeczywiście niskie, gdyż nie przekroczyły poziomu 5%.

Warunki pogodowo – pożytkowe, szczególnie w województwie małopolskim i podkarpackim, w porównaniu do lat ubiegłych, okazały się bardziej sprzyjające dla produkcji miodu. W skali całego kraju uzyskano zadawalającą średnią wydajność miodu z jednej rodziny pszczelej wynoszącą 19 kg. Całkowite zbiory miodu przekroczyły 22 tys. ton i gdyby nie wysokie straty zimowe, krajowego miodu byłoby znacznie więcej. Poza najpopularniejszymi w naszym kraju odmianami miodu (wielokwiatowy i rzepakowy) pozyskano spore ilości innych odmian tego produktu. W pasiekach położonych w południowo – wschodniej części kraju wysokie były zbiory miodu spadziowego ze spadzi iglastej. W regionach o dużej powierzchni drzewostanu akacjowego (Dolny Śląsk, Mazowsze) i lipowego (Warmia i Mazury, Lubelszczyzna) pszczelarze uzyskali przyzwoite poziomy produkcji miodów akacjowych i lipowych o dobrych parametrach jakościowych. Na niektórych

obszarach województwa warmińsko – mazurskiego i zachodniopomorskiego pozyskano miód faceliowy. Zbiory miodu wrzosowego i nawłociowego w regionach typowych dla ich produkcji, z powodu suszy i fali upałów, które wystąpiły w połowie lata, były bardzo niskie.

Drugi rok z rzędu odnotowano nieznaczny spadek kosztów produkcji w pasiekach, do którego w zasadniczym stopniu przyczyniły się niższe koszty transportu i zimowego dokarmiania rodzin pszczelich. Mimo to, należy jednak podkreślić iż koszty prowadzenia pasiek są na stosunkowo wysokim poziomie i uzyskanie opłacalności produkcji nie jest sprawą prostą jeżeli miód sprzedawany jest po cenach hurtowych.

Pozytywnym aspektem w handlu zagranicznym jest systematyczny wzrost poziomu eksportu miodu. Nie można jednak określić jaki udział w eksporcie stanowi miód wyprodukowany w krajowych pasiekach.